

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se.
Diariet
GD-sekreterare
Webb-och projektstöd

Svar på remiss gällande kommissionens förslag om nytt körkortsdirektiv och direktivet om vissa körkortsåterkallelseers effekt inom unionen

Trafikverket ställer sig positiva till kommissionens förslag om nytt körkortsdirektiv. Flertalet av de förslag som lämnas har förutsättningar att skapa ökad trafiksäkerhet. Trafikverket välkomnar särskilt direktivets ökade fokus på nyttjandet av ny teknik och säkerhetssystem. Det ger också föräres beteende i trafiken större betydelse, vilket går i linje med hur Trafikverket och andra aktörer i Sverige redan arbetar för att få medvetna och tänkande förare i trafiken.

Trafikverket vill framföra några synpunkter. Det gäller särskilt förslaget om att införa ett teknikkraav att simulatorer ska användas för att testa färdigheter och beteenden som en del av förarprovet. Trafikverket förordar följande.

- I första hand bör det i direktivet införas ett funktionskraav, istället för ett teknikkraav, gällande nyttjandet av teknik vid bedömning av provtagares reaktioner på och förmåga att förutse farliga situationer.
- I andra hand bör direktivet möjliggöra för varje medlemsland att implementera simulatorer löpande för olika behörigheter med en borte gräns för när det ska vara infört.

Synpunkterna redogörs för nedan under rubrik *Användning av simulatorer*.

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Trafikverket vill även lyfta fram några frågeställningar kopplade till ratificering och implementering av direktivet på nationell nivå. Det gäller

- reglering och begränsningar kopplade till fordons växellåda
- införande av ny behörighet, B1
- avskaffande av kravet på C- eller D-körkort för att få ta CE- respektive DE-körkort
- körkort med medföljande förare
- införande av ett praktiskt test som del av synfältsbortfallstestet.

Trafikverket välkomnar direktivet om vissa körkortsåterkallelseers effekt inom unionen och har inga synpunkter att framföra gällande det.

Användning av simulatorer

Förslaget innebär ett nytt teknikkrav om att simulatorer ska användas för att pröva färdigheter och beteenden. Det framgår av bilaga 2, *Minimikrav för förarprov och kunskaper, färdigheter och beteende vid körning av ett motorfordon*, att provdeltagaren ska "[r]eagera på och förutse farliga situationer med användande av simulatorer" (sid 37–38 och 40). Det gäller för samtliga behörigheter förutom AM.

Trafikverket menar att det saknas vetenskaplig grund för att de simulatorer som finns på marknaden idag kan användas för att göra en sådan bedömning som förslaget innebär.

Att införa ett simulatortest som en del av körprovet skulle dessutom kunna medföra omfattande kostnader för Trafikverket. I förlängningen skulle det även påverka de avgifter Trafikverket tar ut för prov och provtagarens utgifter skulle öka. Beroende på förutsättningar för när och hur simulatören ska användas kan förändringen även innebära en ogynnsam inverkan på tillgången på prov.

Med tanke på ovan finns det en risk att förslaget kommer att medföra kostnader för Trafikverket och medborgare som inte står i proportion till nyttan.

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Samtidigt finns det stora fördelar med att använda teknik för att kunna bedöma situationer som i dag inte är möjliga för en förarprovare att pröva inom ramen för körprovet och som även är svåra att utbilda på. Det gäller inte minst situationer som innefattar farliga situationer.

Trafikverket förordar därför följande. I första hand bör det, istället för ett teknikkrav, införas ett funktionskrav som möjliggör nyttjandet av teknik för att bedöma provtagares reaktioner på och förmåga att förutse farliga situationer. Det skulle innebära att det inte blir ett krav på att nyttja just simulatorer i förarprovet.

I andra hand bör det införas en möjlighet för varje medlemsland att implementera simulatorer löpande för olika behörigheter med en bortre gräns för när det ska vara infört. Det vill säga ett undantag från artikel 25 om införlivande i körkortsdirektivet: ”Medlemsstaterna ska senast den [dag för antagande + 2 år] anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. [...] De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den [dag för antagandet + 3 år].”.

Trafikverket vill även lyfta att det av förslaget inte är tydligt vad en simulator är och när i förarprovet de kan användas. Eftersom det inte tydligt framgår vilka krav som ställs på tekniken kan Trafikverket i nuläget inte överblicka konsekvenser gällande ökade kostnader för teknik, lokaler och medarbetare. Konsekvenserna kommer även att skilja sig åt om ett simulatortest blir en del av befintligt kunskapsprov, körprov eller ett separat test.

Om vi utgår från simulatorer så som Trafikverket definierar dem i dag, är den lägsta kostnaden för de lösningar som finns på den svenska marknaden cirka 35 000 kr per enhet. Priset för licens på mjukvara är cirka 25 000 kr per enhet och år. Beroende på förutsättningarna för simulatortestets upplägg och för att inte tillgången på prov skulle bli allt för begränsad, skulle det kunna innebära att Trafikverket behöver investera i cirka 600 enheter, vilket skulle medföra betydande kostnader för såväl Trafikverket som medborgare.

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Positivt med ökat fokus på ny teknik och säkerhetssystem

Som nämnt tidigare välkomnar Trafikverket direktivets ökade fokus på nyttjandet av ny teknik och säkerhetssystem i fordon. Direktivet går därmed i en riktning mot ökad trafiksäkerhet.

Enligt bilaga 2, angående körprov, gäller att den sökande (för kategorierna C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 och D1E) ska visa sin förmåga att förbereda en säker körning genom att uppfylla bland annat följande krav: "Läsning av vägkarta, planering av resväg, inbegripet användning av elektroniska navigationssystem" (s. 39). Tillägget är visserligen frivilligt, men Trafikverket anser att det är en positiv utveckling av direktivet.

Trafikverkets förslag är att direktivet utökas med samma tillägg för behörigheterna B och BE.

Frågeställningar kopplade till ratificering och implementering av direktivet på nationell nivå

Trafikverket vill uppmärksamma Landsbygds- och infrastrukturdepartementet på några frågeställningar kopplade till ratificering och implementering av direktivet på nationell nivå.

Begränsningar kopplade till fordons växellåda

Förslaget innebär ingen förändring mot nuvarande körkortsdirektiv avseende bilaga 2 angående körprov och fordons växellåda. Direktivet föreskriver att sökande som genomför ett körprov med ett fordon med automatisk växellåda ska få ett körkort utfärdat med villkor om begränsning till fordon med automatisk växellåda.

Regleringen är begränsande, vilket påverkar Trafikverkets kunder när de ska välja fordon för körprov. Kraven kan på så sätt minska omställningstakten till förnybara drivmedel. Trafikverket ser trots det att allt fler väljer att ta körkort med villkor om begränsning till fordon med automatisk växellåda.

Trafikverket har erfarit en ökning från 15 procent av genomförda automatprov, behörighet B, år 2017 till 38 procent år 2022. Statistik visar också att endast 1 procent av de prov som Trafikverket genomfört under de tre senaste åren är en prövning för hävning av villkoret.

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Trenden följer den generella utvecklingen i samhället med elektrifieringen av fordon och ökat antal automatväxlade fordon på marknaden. Trafikverket gör bedömningen att andelen körkort som är villkorade till fordon med automatisk växellåda sannolikt kommer att öka ytterligare och att en utfasning av ordinarie prov med manuellt växlade fordon kommer att ske. Det kommer också att bli svårare för Trafikverket att tillhandahålla bilar med manuell växellåda vid körprov för behörighet B. Detta kan driva kunderna att i större utsträckning välja att genomföra prov i fordon med automatisk växellåda.

Enligt förslaget finns det möjlighet att häva villkoret i körkortet genom att innehavaren genomför ett godkänt körprov eller genomgår en särskild utbildning. Trafikverket förordar att det fortsatt ska krävas ett godkänt körprov, så som föreskrivs i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förarprov, gemensamma bestämmelser (TSFS 2012:41). Anledningen till det är fördelar kopplat till rättssäkerhet, ekonomiska aspekter för medborgare samt fördelar som kommer med den myndighetsutövning som ett körprov innebär. Det är även Trafikverkets mening att utvecklingen med minskat intresse för att genomföra prov i manuellt växlade fordon, talar emot att införa en särskild utbildning och de administrativa bördor och kostnader som en sådan förändrad reglering skulle innebära.

Införande av ny behörighet B1

Trafikverket anser att B1-behörigheten kan vara en möjlig väg fram för att få ut trafiksäkra ungdomar i trafiken. Om förslaget går igenom och Sverige väljer att ratificera förslaget behöver vi på nationell nivå utreda konsekvenserna av förslaget närmre.

Avskaffande av kravet på C- eller D-körkort för att få ta CE-respektive DE-körkort

Trafikverket ser inga problem med att kravet försvinner. Det är positivt utifrån aspekten att vi snabbare kan få ut färdiga yrkeschaufförer. Om kravet försvinner skulle vi däremot utifrån ett säkerhetsperspektiv behöva ett liknande förfarande som vid ett B96-prov, där det idag ingår ett moment med körning utan släp före körning med släp.

Körkort med medföljande förare

Trafikverket tycker att förslaget kan vara positivt för att stimulera till fler yrkesförare. Trafikverkets erfarenhet är att mängdkörning är positivt utifrån ett utbildningsperspektiv och att det skapar trafiksäkra förare som i högre grad blir godkända vid förarprov.

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Praktiskt test som del av synfältsbortfallstestet

I bilaga 3, *Minimikrav i fråga om fysisk och psykisk lämplighet att framföra motordrivna fordon*, framgår att "[f]örare eller sökande ska även bli godkänd på ett praktiskt test som anordnas av en behörig myndighet" (sid 43–44). Trafikverket tolkar det praktiska testet som ett körtest som i så fall blir en förlängning av synfältsbortfallstestet. Vidare tolkar vi det som att ett sådant test ska genomföras av "berörd myndighet", vilket i nuläget bör vara Trafikverket eftersom myndigheten har den kompetens som krävs för att göra ett sådant test.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit resultatenhetschef Kristina Hagberg, Förarprov. Samråd har skett med måldirektör Maria Krafft, Strategisk utveckling. I den slutliga handläggningen har enhetschef Charlotta Redtzer, Förarprov, och verksamhetsutvecklare Julia Andrén, Förarprov, deltagit.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Ärendenummer
TRV 2023/30319
Motpartens ärendenummer
LI2023/01973

Dokumentdatum
2023-05-26

Julia Andrén
Verksamhetsutvecklare

julia.andren@trafikverket.se
Direkt: 010-123 80 55

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/30319, Motpartens ärendenummer LI2023/01973, Dokumentdatum 2023-05-26, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.